

Fakta, argument & debatt

Nyhetsbrev om alkohol, narkotika och sociala frågor från Blå Bandet i samverkan med SLAN

N:r 8 - publicerad 1 juli 2025

Blå Bandet

Nyhetsbrevet produceras av Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och ges ut i samverkan med SLAN (Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor)

www.blabandet.se www.slant.se

Redaktör Owe Ranebäck

nyhetsbrev@blabandet.se 070-3244680

Redigering & utskick: Per-Olof Svensson

INNEHÅLL

- Alkoholpolitiken riskerar uppfattas som obsolet
- Majoriteten vill höja åldersgränsen för alkohol i Danmark
- Forskare med flera: Värna den nordiska alkoholpolitiken
- Nytt medielandskap kräver nya reklamregler
- Enighet om drogtester, men beslut dröjer
- Kändisviner för en halv miljard
- Lättare för restauranger servera alkohol
- FHM:s föreskrifter för gårdsförsäljning och lustgasförsäljning
- Allt fler vill ha alkoholfria alternativ
- Läkemedel mot depression och rökning minskar drickandet
- Ny kampanj mot droger i krogmiljö
- STAD vill bli nationellt kompetenscentrum
- Ny rapport: Rättigheter och retorik i narkotikapolitiken
- Kokainanvändningen slår rekord
- Cannabis ökar risken för hjärtinfarkt och stroke

Någon gång måste saker och ting ta slut!

Efter att redigerat och gett ut detta nyhetsbrev sedan 1999 tackar jag nu för mig.

Efter halvårsskiftet tar andra över arbetet.

Tack för alla kontakter och positiva omdömen under dessa 26 år.

Owe Ranebäck redaktör

Tack Owe Ranebäck!

Orden räcker inte till för att beskriva vår tacksamhet för Owe Ranebäck's ständiga bevakning och sammanställning av nyheter till Fakta, argument & debatt. För mig som sedan fler år redigerat och utfört utskick har det varit en viktig del för att få aktuell information och kunskap. För att ersätta Owe blir det en grupp på fyra personer som kommer att bevaka och samla in aktuella nyheter. Jag kommer att fortsätta redigera och göra utskicken.

Per-Olof Svensson Blå Bandets organisationssekreterare

Almedalen 2025:

Hultberg (M): Alkoholpolitiken riskerar uppfattas som obsolet

Alkoholens skadeverkningar är tydliga, men från regeringspartierna Moderaterna och Kristdemokraterna presenteras inga förslag om åtgärder för att minska drickandet. I stället lyfter de fram förbättrad beroendevård och en förhoppning om fortsatt minskad alkoholkonsumtion bland ungdomar.

När riksdagsledamöterna Johan Hultberg från Moderaterna och Dan Hovskär från Kristdemokraterna på Almedalsveckans sista dag fick chansen att kommentera rapporten:

”Hälsovinster och samhällseffekter av minskad alkoholkonsumtion” blev det mer diskussion om beroendevård, än om åtgärder för att minska alkoholkonsumtionen.

[Läs mer på Drugnews](#)

Ny opinionsundersökning:

Majoriteten vill höja åldersgränsen för alkohol i Danmark

16- och 17-åringar kan lagligt lägga öl, breezers och flera färdigblandade cocktails på bandet i den lokala stormarknaden i Danmark, men det måste vara ett minne blott om du frågar danskarna. I en ny undersökning från Voxmeter uppger tre av fem danskare att det är ett bra eller mycket bra förslag att höja åldersgränsen för försäljning av all typ av alkohol till 18 år. Morten Skov Mogensen, generalsekreterare för Blå Korset Danmark, är nöjd.

– Det är mycket positivt att en klar majoritet av danskarna stöder en höjning av åldersgränsen. Det visar på en växande förståelse för hur skadligt alkohol kan vara för unga och hur viktigt det är att vi som samhälle tar ansvar, säger Morten Skov Mogensen.

Voxmeters undersökning visar också att det finns ett brett stöd för en 18-årsgräns på all försäljning av all alkohol bland de politiska partiernas väljare. 67,7 procent av de socialdemokratiska väljarna stöder förslaget, liksom 61,6 procent av de moderata väljarna och 53,4 procent av de liberala väljarna.

[Pressmeddelande från Blå Kors Danmark](#)

Upprop:

Värna den nordiska alkoholpolitiken

Alkoholpolitiken i Norden är av tradition restriktiv. Nu hotas modellen vilket har fått ett antal forskare, politiker och tjänstemän från hela Norden att göra ett upprop till politikens försvar. Den nordiska alkoholpolitiken har av tradition varit restriktiv. Den tillkom som en motreaktion på den höga alkoholkonsumtion som, åtminstone den manliga delen av befolkningen hade på 1800-talet.

Nu är den hotad. Liberaliseringsvindar blåser i hela Norden – inte från befolkningen utan från regeringar. Det har fått ett antal nordiska forskare, politiker och tjänstemän med stor kunskap och lång erfarenhet av alkoholpolitikens effekter att gå samman i ett upprop.

[Artikel i Accentmagasin](#)

[Upprop](#)

Almedalen 2025:

Nytt medielandskap kräver nya alkoholreklamregler

Hårdare reglering av reklam för alkohol är ett kostnadseffektivt sätt att förebygga skador, enligt den finska forskaren Emmi Kauppila. Reklam för alkohol säljer inte bara produkterna, den formar också barn och ungas attityder till alkohol och är också kopplat till att börja dricka alkohol tidigare. Det berättade Emmi Kauppila, forskare vid Tammerfors universitet i Finland, på ett seminarium om alkoholreklam och barn och unga som ordnades av IOGT-NTO, Ungdomens nykterhetsförbund och Junis.

[Läs mer på Drugnews](#)

Forts. >

Almedalen 2025:

Enighet om drogtest, men beslut dröjer

Det finns en stor enighet om att det behövs bättre möjligheter till drogtestning av offentliganställda, men den nödvändiga utredningen dröjer och ännu är det långt innan ny lagstiftning är på plats. Statliga Arbetsgivarverket och Svenskt näringsliv genomförde ett gemensamt seminarium om drogfritt arbetsliv utan kriminalitet i Almedalen. Både Mattias Dahl, vice vd på Svenskt näringsliv och Hanna Schmidt, chefsjurist på Arbetsgivarverket upplever att det är ett växande problem med illegala droger på arbetsplatserna.

[Läs mer på Drugnews](#)

Almedalen 2025:

Kändisviner för en halv miljard

Alkoholprodukter från Leif GW Persson, Laila Bagge, Måns Zelmerlöw och andra kändisar säljer för ungefär en halv miljard om året. Tankesmedjan Nocturum menar att marknadsföringen via sociala medier bör stoppas. Tankesmedjan Nocturum lanserade en ny rapport i Almedalen om kändisar som marknadsför bland alkohol. Bakgrunden är att man noterat att det under senare år dykt upp allt mer alkoholreklam från kändisar där kändisen också är varumärket utåt.

[Läs rapporten "Stolta samarbeten eller oetisk reklam" på Svenska Sällskapet för nykterhet och folkbildnings hemsida](#)

Lättare för restauranger servera alkohol

Nu gör vi det lättare för restauranger att sälja dryck, skriver Jakob Forssmed KD, Elisabeth Svantesson M, och Helene Hedenlång (L) i en debattartikel i Expressen. Regeringen tillsätter i höst en snabbspårsutredning som ska lämna förslag som innebär att köks- och matkravet tas bort helt och att serveringstillstånd för uteservering ska kunna beviljas trots avsaknad av sittplatser inomhus.

[Debattartikeln i Expressen](#)

Föreskrifter för gårdsförsäljning och lustgasförsäljning

Den 1 juni 2025 blev det tillåtet med s.k. gårdsförsäljning av alkohol.

[Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om gårdsförsäljning HSLF-FS 2025:14](#)

[Folkhälsomyndighetens föreskrifter om tillståndsbevis för gårdsförsäljning HSLF-FS 2025:16](#)

[Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om kunskapsprov för gårdsförsäljning HSLF-FS 2025:15](#)

Den 1 juli 2025 träder nya regler i kraft som förbjuder försäljning av lustgas i berusningssyfte.

[Folkhälsomyndighetens föreskrifter om lustgas HSLF-FS 2025:49](#)

Allt fler vill ha alkoholfria alternativ

Två av tre svenskar har deltagit i midsommarfiranden där det druckits för mycket alkohol. Det visar IQ:s årliga midsommarundersökning, som också visar att var tionde person har valt att helt avstå firandet av just den anledningen.

– Alkohol känns ibland lika självklara som jordgubbar och sill när svensk midsommar ska beskrivas, men vår undersökning visar att en majoritet tycker att alkohol är oviktigt på midsommar och de flesta vill att alkoholfria drycker ska finnas som val på festen, [säger Mojtaba Ghodsi, vd för IQ i ett pressmeddelande.](#)

Läkemedel mot depression och rökning minskar drickande

Forskare har upptäckt att två läkemedel, ett mot rökning och ett mot depression, verkar fungera bra ihop för personer med alkoholberoende. Den kombinerade behandlingen dämpar suget, sänker alkoholkonsumtionen och ger mindre risk för illamående. En studie från Göteborgs universitet har i samarbete med forskare vid Karolinska Institutet, Lunds universitet och Linköpings universitet testat en ny behandling mot alkoholberoende genom att öka dopaminhalten* i hjärnan.

[Läs mer på Forskning.se](#)

Forts. >

Knark kostar mer än vad du tror – ny kampanj mot droger i krogmiljö

HBG City lanserar tillsammans med stadens krögare, polisen och Helsingborgs stad kampanjen Knark kostar mer än vad du tror, en fyra veckor lång upplysningsinsats som synliggör kopplingen mellan droganvändning och våldsbrott.

– Den som köper droger bidrar direkt till att finansiera den organiserade brottsligheten. Det är inte bara ett personligt val – det är ett val med konsekvenser för hela samhället, säger Malin Thörnwall, cityutvecklare på HBG City och projektledare för Helsingborgs Krogar mot Knark.

[Pressmeddelande](#)

STAD vill ta större ansvar som nationellt kompetenscentrum

Stad vill ta större ansvar som nationellt kompetenscentrum med resurser att förvalta, kvalitetssäkra och sprida bra metoder för att minska ANDTS-problemen i samhället. Det menar Stads verksamhetschef Johanna Gripenberg när den framgångsrika verksamheten firar 30 år. Stad – Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem – fyller 30 år. I 25 år har Johanna Gripenberg varit verksam på Stad och idag är hon chef på Stad och också forskningsgruppledare på Karolinska institutet.

[Läs mer på Drugnews](#)

Ny rapport:

Rättigheter och retorik i narkotikapolitiken

[Den 26 juni lanserade Narkotikapolitiskt Center, NPC, i samband med en debattartikel i Göteborgs-Posten](#), en ny rapport om narkotikapolitikens koppling till mänskliga rättigheter. I rapporten lyfts det som alltför ofta glöms bort: att förebyggande arbete inte bara är en folkhälsofråga, utan en mänsklig rättighet – inte minst för barn och unga. Sverige fick 2023 kritik från FN:s kommitté för barnets rättigheter för bristande narkotikaförebyggande arbete. En situation som återspeglas i den nationella budgeten för ANDTS, som minskat rejält de senaste tio åren.

Rapporten beskriver även hur det internationella samtalet om narkotikapolitik de senaste åren dominerats av ett ensidigt fokus på avkriminalisering och legalisering – ofta med hänvisning till mänskliga rättigheter. NPC lyfter därför behovet av en mer balanserad politik som både skyddar rättigheter och stärker folkhälsan.

[Rapporten på NPC, Narkotikapolitiskt center](#)

Kokainanvändningen slår rekord

Enligt FN:s World Drug Report 2025 är kokain i dag den snabbast växande illegala drogmarknaden i världen. [Produktionen, beslagen och användningen nådde rekordnivåer under 2023](#). Totalt uppskattas 25 miljoner människor ha använt kokain under året, en ökning med nästan 50 procent jämfört med för tio år sedan. Det rapporterar både [Bloomberg](#) och [Reuters](#).

“Produktionen, beslagen och användningen av kokain nådde alla nya rekord 2023. Det gör kokain till världens snabbast växande illegala drogmarknad”, skriver FN:s narkotikakontor UNODC i rapporten. Australien och Nya Zeeland toppar listan globalt över kokainanvändning per capita. Tre procent av befolkningen mellan 15 och 64 år i dessa länder använde kokain under 2023, enligt FN:s analys. Det är dubbelt så mycket som i Amerika och tre gånger så mycket som i Europa.

[Läs mer på DagensPS](#)

Ny studie:

Cannabisanvändning ökar risken för hjärtinfarkt och stroke

Cannabisanvändning kan fördubbla risken att dö av hjärtsjukdom, enligt en ny analys baserad på medicinska data från 200 miljoner människor, de flesta i åldern 19-59 år.

[Läs mer på Actis](#)

Tipsa gärna om nyheter till nyhetsbrevet!

nyhetsbrev@blabandet.se

Redigering: Per-Olof Svensson

Välkommen
till Blå Bandets
1X2 frågor
2025!

Du kan delta på flera olika sätt:

Vid en aktivitet, när som helst med andra eller helt själv.

Ta gärna hjälp med svaren genom samtal med varandra och internet.

Vi lottar ut vinster bland alla inskickade svar till förbundet.

Svara i mobilen genom QR-kod, via mail eller brev.

Varje inskickat svar ger en chans till vinst!

Så här gör du digitalt!

- Koppla upp dig till vårt digitala frågeformulär, där du svarar på alla frågor. Detta gör du genom att rikta din mobilkamera mot QR-koden till höger.
- När sista frågan är besvarad kan du skicka in svaret digitalt och du får då även reda på de rätta svaren.

Så här gör du via e-post eller brevpost!

- Om du inte kan använda QR-kod, kan du skicka in via e-post eller brevpost.
- Använd 1X2 lapp eller skriv bara frågenummer och 1, X eller 2.
- Mer info efter sista frågan!

*”Nykter sommar - för barnens skull” arrangeras av
Blå Bandets förbund, lokala föreningar, anläggningar samt studieförbundet NBV
Mer info: www.blabandet.se*

*Sommarkampanjen vill uppmärksamma alla vuxna; föräldrar, mor- och farföräldrar,
vänner, på att närvaro av alkohol skapar otrygghet för barn och unga.
Nykterhet behöver du aldrig ångra!*

Blå Bandet

NBV